

Tháng 9 thiêng liêng với Tuyên ngôn Độc lập

✧ TS. NGUYỄN TRỌNG

mà Người thay mặt quốc dân đồng bào tuyên đọc bản Tuyên ngôn Độc lập khai sinh nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa thì Người cũng sẽ ra đi như Thomas Jefferson đã ra đi đúng ngày 4/7(?).

Nước Mỹ ra đời vào năm 1776, thực chất là sự nổi dậy của tầng lớp chủ nô châu Âu lập nghiệp ở Mỹ. Trong hàng trăm năm, họ đã tiêu diệt người bản xứ, bóc lột tàn nhẫn hàng triệu nô lệ da đen do bọn buôn người mang từ châu Phi sang bán như bán súc vật để tạo dựng cơ nghiệp cho giới chủ nô. Cuối cùng, họ đã chống lại mẫu quốc là Vương quốc Anh để độc chiếm những cơ nghiệp ấy, lập nên Hợp chúng quốc Hoa Kỳ!

Giới chủ nô ở Mỹ đòi **Life, Liberty and the pursuit of Happiness** từ tay phong kiến Anh khác hoàn toàn với việc Người Việt Nam đòi **quyền được sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc từ tay thực dân Pháp**.

Nước Mỹ còn phải trải qua nhiều trăm năm để những quyền **Life, Liberty and the pursuit of Happiness** được giành cho cả những người bản xứ ít ỏi còn sống sót, cho cả hàng chục triệu nô lệ da đen. Ngay đến giờ, điều này vẫn chưa hoàn tất. Nếu có dịp quan sát nước Mỹ thì ta nhận ra ngay điều đó. Hàng trăm năm sau khi những lời bất hủ của Tuyên ngôn Độc lập Mỹ vang lên thì nô lệ da đen mới được làm người bằng pháp lý với bản Tuyên ngôn Giải phóng Nô lệ (**Emancipation Proclamation - 1862**). Nhưng như chúng ta đều đã

Ngày 4/7 (Quốc khánh Mỹ) năm nay, chúng tôi có dịp thăm Bảo tàng Lịch sử Mỹ ở thủ đô Washington, tận mắt đọc bản gốc những lời bất hủ trong Tuyên ngôn Độc lập của Mỹ, mà Thomas Jefferson, một chàng trai 33 tuổi được giao chủ trì soạn thảo và đã được thông qua ngày 4/7/1776:

“... All men are created equal, that they are endowed by their Creator with certain unalienable Rights, that among these are Life, Liberty and the pursuit of Happiness”.

Từ đó ngày 4/7 trở thành ngày Độc lập – Quốc khánh Mỹ, ngày trọng đại nhất trong lịch sử nước Mỹ. Hai mươi bốn năm sau, vào 1800 Thomas Jefferson trở thành vị Tổng thống thứ 3 của Mỹ. Ông mất ngày 4/7/1826, vào đúng ngày mà tác phẩm lịch sử của ông, Bản Tuyên

ngôn Độc lập, khai sinh ra nước Mỹ được tuyên đọc.

Chắc hẳn mỗi người Việt Nam khi đọc các dòng trên thì trong tim đều như văng vẳng tiếng Bác Hồ ngày 2/9 tại Ba Đình Hà Nội.

“Tất cả mọi người đều sinh ra có quyền bình đẳng. Tạo hóa cho họ những quyền không ai có thể xâm phạm được; trong những quyền ấy, có quyền được sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc”.

Trích dẫn Jefferson, Bác không chỉ nói về quyền sống, quyền tự do và mưu cầu hạnh phúc của 25 triệu người Việt Nam mà chắc rằng Người cũng đã nhìn thấu suốt con đường đầy gian khổ mà dân tộc Việt Nam sẽ phải trải qua để thực hiện mục tiêu cao cả đó. Cũng phải chăng Người cũng tiên liệu đúng ngày 2/9, ngày

xem rất nhiều sách báo, phim ảnh Mỹ thì đến nhưng năm 60 của thế kỷ 20, tức lại hàng trăm năm nữa, sau **Emancipation Proclamation**, người da đen ở Mỹ vẫn còn có thể bị bện đàng 3K tùng xẻo và chúng ... vô tội!

Con đường giành **quyền được sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc** còn rất dài, với cả nhân dân Mỹ và nhân dân Việt Nam.

Hàng trăm năm dưới ách nô lệ của thực dân Pháp, không biết bao nhiêu người Việt Nam đã ngã xuống để có

lúc được nói những lời của Jefferson. Nhưng rồi 66 năm qua, kể từ ngày ấy thì nhiều triệu người Việt Nam lại tiếp tục phải ngã xuống để chống lại những kẻ đến từ quê hương của Tuyên ngôn Độc lập 1776 của Mỹ, chống lại những kẻ đến từ quê hương của Tuyên ngôn Nhân quyền và Dân quyền của Pháp năm 1791, mà trong đó nói thật rõ: **Người ta sinh ra tự do và bình đẳng về quyền lợi; và phải luôn luôn được tự do và bình đẳng về quyền lợi** (Trích Tuyên ngôn Độc lập Bác đọc ngày 2/9/1945)

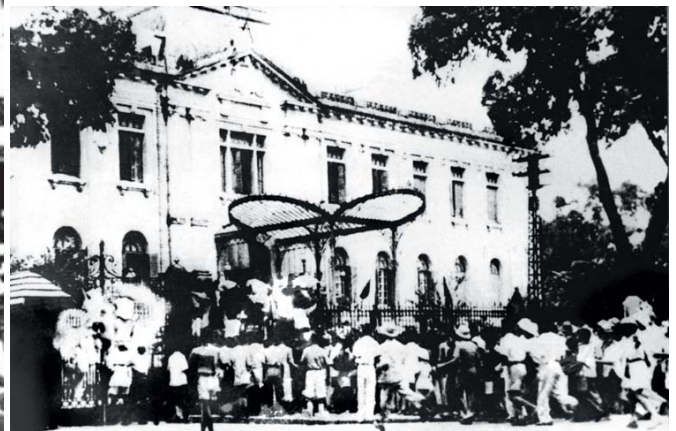
và cả ngã xuống trong các cuộc chiến chống chủ nghĩa bành trướng – bá quyền.

Bác hiệu triệu, dặn dò chúng ta và Bác khẳng định với toàn thế giới rằng:

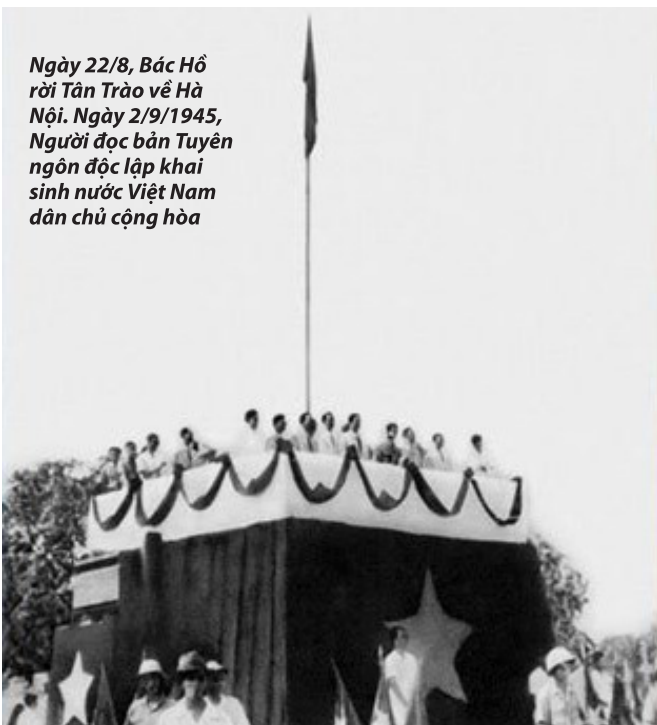
“Nước Việt Nam có quyền hưởng tự do và độc lập, và sự thật đã thành một nước tự do độc lập. Toàn thể dân tộc Việt Nam quyết đem tất cả tinh thần và lực lượng, tính mạng và của cải để giữ vững quyền tự do, độc lập ấy”. □

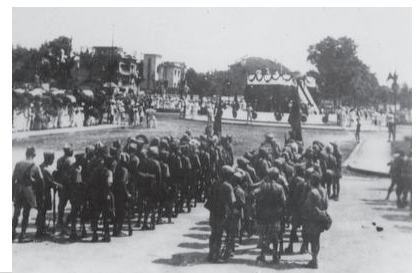
Ngày 19/8/1945, hơn 10 vạn quần chúng thủ đô Hà Nội đã tham gia mít tinh mở đầu cuộc tổng khởi nghĩa giành chính quyền

Và kết quả đã làm nên cuộc cách mạng tháng 8 kỳ diệu với chiến thắng vang dội

Ngày 22/8, Bác Hồ rời Tân Trào về Hà Nội. Ngày 2/9/1945, Người đọc bản Tuyên ngôn độc lập khai sinh nước Việt Nam dân chủ cộng hòa

Quảng trường Ba Đình, Hà Nội ngày 2/9/1945

